

PENSIOENREGLEMENT
van Stichting Pensioenfonds Fresenius
Nederland

Per 14 december 2018

Inhoudsopgave

1. Definities	4
2. Deelneming in de pensioenregeling	7
Artikel 2 Deelneming	7
Artikel 3 Aspirant-deelneming	7
3. Uitgangspunten van de pensioenregeling	7
Artikel 4 Karakter van de pensioenregeling	7
Artikel 5 Pensioenaanspraken	7
Artikel 6 Pensioenaanspraken voor aspirant-deelnemers	8
Artikel 7 Pensioengevend salaris	8
Artikel 8 Pensioengrondslag	9
Artikel 9 Toeslagbeleid	9
4. Pensionering	9
Artikel 10 Ouderdomspensioen	9
Artikel 11 Flexibilisering van het pensioen voor (gewezen) deelnemers	10
Artikel 11.1 Uitruil van het ouderdomspensioen in extra partnerpensioen	10
Artikel 11.2 Uitruil van partnerpensioen in extra ouderdomspensioen	10
Artikel 12 Flexibilisering van het pensioen voor deelnemers aan de overgangsregeling (vroeg-laag, hoog-laag)	11
5. Deeltijd	12
Artikel 13 Rechten en bijdragen bij gedeeltelijk dienstverband	12
6. Overlijden	12
Artikel 14 Partnerpensioen	12
Artikel 15 Partnerpensioen voor de aspirant-deelnemer	12
Artikel 16 Tijdelijk partnerpensioen	13
Artikel 17 Tijdelijk partnerpensioen voor de aspirant-deelnemer	13
Artikel 18 Wezenpensioen	13
Artikel 19 Wezenpensioen voor de aspirant-deelnemer	14
7. Uitdiensttreding	14
Artikel 20 Rechten bij beëindiging dienstverband	14
Artikel 21 Afkoop pensioenen	15
Artikel 22 Waardeoverdracht	15
8. Arbeidsongeschiktheid	16
Artikel 23 Gevolgen van arbeidsongeschiktheid	16
Artikel 24 Arbeidsongeschiktheidspensioen	16
Artikel 25 Bijzondere bepalingen ten aanzien van het arbeidsongeschiktheidspensioen	17
9. Scheiding	17
Artikel 26 Verevening ouderdomspensioen na scheiding	17
Artikel 27 Bijzonder partnerpensioen	18

10. Verlagen / aanpassen van pensioen.....	18
Artikel 28 Wijziging of beëindiging	18
11. Kosten en financiering	19
Artikel 29 Deelnemersbijdragen en aspirant-deelnemersbijdragen	19
12. Informatie vanuit het de Stichting	19
Artikel 30 Mededeling aan belanghebbenden.....	20
13. Aan te leveren informatie	21
Artikel 31 Verplichtingen van deelnemers, herverzekering.....	21
14. Overige bepalingen	21
Artikel 32 Afkoopverbod	21
15. Overgangsbepalingen	21
Artikel 33 Overgang 2005	22
Artikel 34 Aanvullend ouderdomspensioen 2002.....	22
Artikel 35 Overgangsregeling VUT.....	22
Artikel 36 Aanspraken uit de oude pensioenregelingen.....	22
Artikel 37 Inwerkingtreding	23
 Bijlage I (artikel 11.1) en Bijlage II (artikel 11.2)	 24
Bijlage III (artikel 21)	25
Bijlage IV (artikel 12).....	26
Bijlage V: Klachten en geschillen	28

1. Definities

In dit reglement zijn naast de begripsbepalingen als opgenomen in artikel 1 van de statuten van de Stichting Pensioenfonds Fresenius Nederland, die hier voor een deel worden herhaald, de volgende begrippen van toepassing.

- a. Aspirant-deelnemer : de werknemer die de 21-jarige leeftijd nog niet bereikt heeft en een partner en/of kind(eren) heeft.
- b. AOW : de Algemene Ouderdomswet
- c. AOW-leeftijd : de dag waarop de (gewezen) deelnemer de leeftijd bereikt als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de AOW
- d. AOW-uitkering : de jaarlijkse uitkering krachtens de AOW inclusief de vakantietoeslag
- e. Arbeidsongeschiktheid: : de arbeidsongeschiktheid zoals door het UWV bepaald, met dien verstande dat hierbij het zogenaamde 2-klassen systeem wordt gehanteerd, wat inhoudt dat alleen bij een arbeidsongeschiktheid van 65% of meer premievrijstelling als bedoeld in artikel 23 volgt.
- f. Bestuur : het bestuur van de Stichting
- g. Deelnemer : de werknemer die op grond van dit pensioenreglement pensioenaanspraken verwerft jegens de Stichting
- h. Deelnemersjaren : de in dagen nauwkeurig bepaalde, onafgebroken periode van deelneming vanaf de 21-jarige leeftijd
- i. Gepensioneerde : de (gewezen) deelnemer voor wie het ouderdomspensioen is ingegaan
- j. Gewezen deelnemer : de (gewezen) werknemer door wie op grond van dit pensioenreglement geen pensioen meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelneming een pensioenaanspraak heeft behouden jegens de stichting
- k. Gewezen partner : de voormalige partner van de (gewezen) deelnemer, wiens huwelijk met de (gewezen) deelnemer is geëindigd door echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed of van wie het ongehuwd partnerschap met de (gewezen) deelnemer is geëindigd door beëindiging van het samenlevingscontract of van wie het bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap is beëindigd
- l. Herverzekeraar : de door het bestuur aangewezen herverzekeraar
- m. Kind : 1. het kind van de (gewezen) deelnemer, aspirant-deelnemer of gepensioneerde dat de 18-jarige leeftijd niet heeft bereikt en dat tot deze (gewezen) deelnemer of gepensioneerde in

- familierechtelijke betrekking staat;
2. het pleegkind van de (gewezen) deelnemer, aspirant-deelnemer of gepensioneerde dat de 18-jarige leeftijd niet heeft bereikt. Onder pleegkind wordt verstaan het pleegkind voor wie door de (gewezen) deelnemer, aspirant-deelnemer of gepensioneerde ten tijde van zijn of haar overlijden kinderbijslag in de zin van de Algemene Kinderbijslagwet werd genoten;
 3. de onder 1. en 2. genoemde kinderen tussen de 18-jarige en 27-jarige leeftijd indien en voor zolang het kind hoofdzakelijk studeert.
- n. Partner : 1. De man of vrouw die een huwelijkse verbintenis of een geregistreerd partnerschap is aangegaan met de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer vóór de pensioendatum.
2. De man of vrouw met wie de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer vóór de pensioendatum een ongehuwd samenlevingsverband is aangegaan, wordt door het bestuur als partner erkend indien:
- de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer ten genoegen van het Bestuur aannemelijk maakt dat het samenlevingsverband tenminste zes maanden heeft voortgeduurd;
 - de betreffende partner geen familie is van de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer in de rechte lijn;
 - de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer en diens partner een samenlevingscontract overleggen, inhoudende:
 - a) naam en geboortedatum van zowel de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer als de partner;
 - b) aanvangsdatum van het samenlevingscontract;
 - c) de aanwijzing door de partners, met uitsluiting van ieder ander, van elkaar als begunstigden van het partnerpensioen;
 - d) de beëindigingsvoorwaarden. Indien de beëindigingsvoorwaarden ontbreken in het samenlevingscontract en indien de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer niet langer wenst dat de aangewezen partner in aanmerking komt voor partnerpensioen, dan zal de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer dit schriftelijk aan het bestuur laten weten. Als datum van ingang van deze herroeping geldt de datum waarop het bestuur de herroeping heeft ontvangen een latere datum welke in de herroeping door de (gewezen) deelnemer of aspirant-deelnemer is vermeld.
- o. Partnerpensioen : het pensioen ten behoeve van de partner van de overleden (gewezen) deelnemer, aspirant-deelnemer of gepensioneerde
- p. Pensioendatum : de AOW-leeftijd
- q. Pensioengerechtigde : persoon voor wie op grond van de pensioenovereenkomst het pensioen is ingegaan
- r. Pensioenovereen- : hetgeen tussen partijen betrokken bij de Collectieve

2. Deelneming in de pensioenregeling

Artikel 2 Deelneming

1. De deelneming aan deze pensioenregeling vangt op zijn vroegst aan op de 21-jarige leeftijd van de deelnemer.
2. De deelneming eindigt:
 - a. uiterlijk op de pensioendatum;
 - b. op het tijdstip van overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum;
 - c. op het tijdstip van beëindiging van het dienstverband met de werkgever anders dan wegens arbeidsongeschiktheid als bedoeld in dit pensioenreglement (65% of meer) Ingeval van arbeidsongeschiktheid (65% of meer) wordt de deelneming premievrij voortgezet als bedoeld in artikel 23 en eindigt de deelneming zodra niet langer aan de voorwaarden van artikel 23 wordt voldaan, maar uiterlijk bij het bereiken van de pensioendatum.

Artikel 3 Aspirant-deelneming

1. De deelneming aan deze pensioenregeling vangt voor de aspirant-deelnemer aan op het moment van indiensttreding bij de werkgever. Op de aspirant-deelneming zijn de bepalingen van het pensioenreglement voor zover relevant van toepassing.
2. De aspirant-deelneming eindigt:
 - a. op het tijdstip dat de aspirant-deelnemer deelnemer wordt in de pensioenregeling;
 - b. op het tijdstip van beëindiging van het dienstverband van de aspirant-deelnemer met de werkgever voordat hij deelnemer is geworden in de pensioenregeling.

3. Uitgangspunten van de pensioenregeling

Artikel 4 Karakter van de pensioenregeling

De pensioenaanspraken worden verworven op basis van een voorwaardelijke middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet), met inachtneming van de bepalingen in artikel 28.

Artikel 5 Pensioenaanspraken

De deelneming aan de pensioenregeling geeft aanspraak op:

1. a. Een ouderdomspensioen ten behoeve van de (gewezen) deelnemer, ingaande op de pensioendatum en alsdan uit te keren tot en met de dag van overlijden.
- b. Een partnerpensioen ten behoeve van de partner van de (gewezen) deelnemer, of gepensioneerde, ingaande op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en alsdan uit te keren tot en met de dag van het overlijden van de partner.
- c. Een tijdelijk partnerpensioen uitsluitend ten behoeve van de partner van de deelnemer, ingaande op de dag van overlijden van de deelnemer en alsdan uit te keren tot en met de dag van het overlijden van de partner, doch uiterlijk tot de AOW-leeftijd van de partner.
- d. Een bijzonder partnerpensioen ten behoeve van de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ingaande op de dag van het overlijden

van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en alsdan uit te keren tot en met de dag van het overlijden van de gewezen partner.

- e. Een arbeidsongeschiktheidspensioen indien een deelnemer geheel of gedeeltelijk doch blijvend arbeidsongeschikt is verklaard. Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd met ingang van de datum waarop de werkgever de aanvulling op de WAO-uitkering of de WIA-uitkering beëindigt, zolang de deelnemer leeft doch uiterlijk tot de AOW-leeftijd van de deelnemer.
 - f. Een wezenpensioen ten behoeve van ieder kind van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ingaande op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en alsdan uit te keren tot en met de dag waarop het kind de 18-jarige leeftijd heeft bereikt of ingeval het kind studeert de 27-jarige leeftijd heeft bereikt.
2. De pensioenen worden uitgekeerd in maandelijkse termijnen bij achterafbetaling.
 3. De opbouw en de financiering van de pensioenaanspraken vinden gedurende het deelnemerschap ten minste evenredig in tijd plaats.

Artikel 6 Pensioenaanspraken voor aspirant-deelnemers

De aspirant-deelneming aan de pensioenregeling geeft aanspraak op:

- a. een partnerpensioen als bedoeld in artikel 5, lid 1 onder b indien de aspirant-deelnemer een partner heeft;
- b. een tijdelijk partnerpensioen als bedoeld in artikel 5, lid 1 onder c indien de aspirant-deelnemer een partner heeft;
- c. een wezenpensioen als bepaald in artikel 5, lid 1 onder f indien de aspirant-deelnemer een kind heeft.

Artikel 7 Pensioengevend salaris

1. Onder pensioengevend salaris in enig jaar wordt in dit reglement verstaan:
 - a) 12 maal het per 1 januari voor dat jaar vastgestelde bruto maandsalaris vermeerderd met 8% vakantietoeslag. Bij dienstbetrekkingen in deeltijd wordt de pensioengrondslag vermenigvuldigd met de deeltijdfactor;
 - b) elementen die in de individuele arbeidsovereenkomst als pensioengevend zijn aangemerkt. Het werkelijk betaalde variabel salaris in het betreffende voorafgaande jaar is de basis voor de berekening.
2. Het pensioengevend salaris wordt gemaximeerd op het bedrag als bedoeld in artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964 (€ 105.075 in 2018). Het maximum zal jaarlijks per 1 januari worden aangepast conform de wettelijke fiscale regelgeving. Deze grens is niet van toepassing op het arbeidsongeschiktheidspensioen conform als bedoeld in artikel 24.
3. Indien het deelnemerschap respectievelijk aspirant-deelnemerschap aanvangt in de loop van enig kalenderjaar, wordt het pensioengevend salaris in dat jaar berekend naar de hoogte bij de aanvang van de deelneming respectievelijk aspirant deelneming.
4. Aanpassing van het pensioengevend salaris vindt uitsluitend plaats per 1 januari van enig kalenderjaar, tenzij het pensioengevend salaris gedurende enig kalenderjaar daalt. In dat geval wordt dit lagere pensioengevend salaris direct in aanmerking genomen voor de pensioenopbouw.

Artikel 8 Pensioengrondslag

De pensioengrondslag in enig jaar is gelijk aan het pensioengevend salaris in dat jaar verminderd met de franchise. De franchise bedraagt vanaf 1 januari 2018 € 14.587. De franchise zal vervolgens jaarlijks per 1 januari worden aangepast aan de nominale ontwikkeling van de AOW-uitkering.

Artikel 9 Toeslagbeleid

1. Het bestuur van de stichting besluit jaarlijks of een toeslag kan worden verleend, rekening houdend met de financiële positie van de Stichting.
2. Op de pensioenaanspraken en pensioenrechten kan jaarlijks toeslag worden verleend van maximaal de in lid 3 genoemde ambitie. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd. De eventuele toeslagverlening wordt uit premies en beleggingsrendement gefinancierd. Door een toegekende verhoging in enig jaar is er niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.
3. De ambitie van de toeslagverlening is een toeslag te verlenen op:
 - a) de pensioenaanspraken van deelnemers van maximaal de loonontwikkeling bij Fresenius HemoCare Netherlands B.V.
 - b) de pensioenrechten en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers, gewezen partners met een aanspraak op bijzonder partnerpensioen en pensioengerechtigden van maximaal de relatieve stijging van het prijsindexcijfer (CPI alle bestedingen over een periode van 12 maanden die eindigt op de voorafgaande 30ste september. Deze toeslag is echter gemaximeerd op de onder a) bedoelde loonontwikkeling.

Met betrekking tot de mate van de feitelijke toekenning van de toeslag hanteert het bestuur een beleidsstaffel als leidraad. Het bestuur kan besluiten, indien de financiële positie van de Stichting dit toelaat, om incidenteel toeslagen te verlenen om in het verleden niet toegekende toeslag te compenseren.

4. Het beleid van de Stichting is gericht op het voorkomen van onderdekking, gegeven de (ambitie van de) toeslagverlening en de overeengekomen financieringsmethodiek. Financiële meevallers, bijvoorbeeld als gevolg van positieve beleggingsrendementen, kunnen worden ingezet voor het toekennen van toeslagen.
5. Het bestuur houdt zich het recht voor om het toeslagbeleid aan te passen. Toekomstige aanpassingen zijn bindend voor alle deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden.
6. Indien het Bestuur besloten heeft een toeslag te verlenen, wordt deze toeslag gegeven op:
 - a. de per 31 december van het laatste kalenderjaar opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers;
 - b. de ingegane pensioenen en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers;

4. Pensionering

Artikel 10 Ouderdomspensioen

1. Het jaarlijks ouderdomspensioen bedraagt vanaf 1 januari 2018, rekening houdend met hetgeen bepaald is in artikel 28 lid 3, voor elk deelnemersjaar 1,75% van de op grond van artikel 8 vastgestelde pensioengrondslag. Het opbouwpercentage van 1,75% is gebaseerd op de pensioenrichtleeftijd.

Het in totaal opgebouwde ouderdomspensioen is gelijk aan:

- a) het vanaf 1 januari 2018 opgebouwde ouderdomspensioen;
 - b) eventueel vermeerderd met het ouderdomspensioen op grond van artikel 34;
 - c) eventueel vermeerderd met het ouderdomspensioen op grond van artikel 35
 - d) eventueel vermeerderd met het ouderdomspensioen op grond van artikel 36
 - e) inclusief eventueel verleende toeslagen.
2. Het ouderdomspensioen gaat standaard in op de pensioendatum en wordt uitgekeerd tot de dag waarop de gepensioneerde overlijdt. Het ouderdomspensioen wordt op de pensioendatum op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid herrekend van de pensioenrichtleeftijd naar de pensioendatum van de (gewezen) deelnemer.

Artikel 11 Flexibilisering van het pensioen voor (gewezen) deelnemers

Artikel 11.1 Uitruil van het ouderdomspensioen in extra partnerpensioen

De (gewezen) deelnemer heeft het recht om op de pensioendatum de opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen om te zetten in een verhoogde aanspraak op partnerpensioen. Hiervoor wordt, in overleg met de actuaris, een uniforme ruilvoet bepaald. Deze ruilvoet zal bij bestuursbesluit worden vastgesteld op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid. De ruilvoet is opgenomen in de bijlage bij dit reglement. De verhoogde aanspraak op partnerpensioen mag niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen dat na uitruil resteert. Indien de (gewezen) deelnemer gebruik wil maken van uitruil, dient dit tenminste drie maanden voor de pensioendatum, ter kennis van de Stichting te worden gebracht.

Aanspraken op verevend ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 26 komen niet in aanmerking voor uitruil. Het na uitruil resterende deel van het ouderdomspensioen zal niet minder bedragen dan het in artikel 21 van dit reglement opgenomen grensbedrag.

Artikel 11.2 Uitruil van partnerpensioen in extra ouderdomspensioen

1. Vanaf zes maanden, maar tenminste drie maanden vóór de pensioendatum wordt de (gewezen) deelnemer de keuzemogelijkheid geboden om de aanspraak op partnerpensioen om te zetten in een verhoging van de aanspraak op ouderdomspensioen. Een gewezen deelnemer heeft deze keuzemogelijkheid niet indien de aanspraak op ouderdoms- en partnerpensioen premievrij zijn geworden vóór 1 januari 2002.
2. De keuze als bedoeld in lid 1 geschiedt door middel van een keuzeformulier, dat na een daartoe strekkend verzoek door de stichting aan de (gewezen) deelnemer ter beschikking wordt gesteld. Verhoging van de aanspraak op ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer ten laste van de aanspraak op partnerpensioen, geschiedt uitsluitend indien de keuze blijkt uit het vóór de pensioendatum door de (gewezen) deelnemer en diens partner ondertekend keuzeformulier.
3. De keuze als bedoeld in lid 1 heeft tot gevolg dat de tot de pensioendatum opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen wordt verhoogd en de opgebouwde aanspraak op partnerpensioen wordt verlaagd, een en ander met inachtneming van het bepaalde in lid 5 van dit artikel. Hiervoor wordt, na overleg met de actuaris, een uniforme ruilvoet bepaald. Deze ruilvoet zal bij bestuursbesluit worden vastgesteld op

basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid. De ruilvoet is opgenomen in de bijlage bij dit reglement.

4. De in lid 3 van dit artikel genoemde ruilvoet kan voor alle (gewezen) deelnemers, die nog geen gebruik hebben gemaakt van de keuzemogelijkheid, door het bestuur, na ingewonnen actuariële advies, voor de toekomst worden gewijzigd.
5. Voor de (gewezen) deelnemer, die op de pensioendatum geen partner heeft, wordt de in lid 3 van dit artikel omschreven verhoging van het ouderdomspensioen automatisch en volledig toegepast.
6. De leden 1 tot en met 5 vinden geen toepassing op de vastgestelde aanspraak op bijzonder partnerpensioen als bedoeld in artikel 27, dan wel op de aanspraak op bijzonder partnerpensioen die reeds is vervallen wegens het overlijden van de gerechtigde of die is omgezet overeenkomstig artikel 26, lid 2.

Artikel 12 Flexibilisering van het pensioen voor deelnemers aan de overgangsregeling (vroeg-laag, hoog-laag)

1. Op verzoek van de deelnemer die op grond van artikel 35 in aanmerking komt voor een extra ouderdomspensioen kan het ouderdomspensioen ingaan vóór de pensioendatum, doch alleen op de volgende twee momenten:
 - a) op de uittredingsdatum als bedoeld in de CAO (uit te keren tot de eerste dag van de maand waarin de 65^e verjaardag valt);
 - b) op de verschoven uittredingsdatum, die als volgt wordt bepaald. Ten eerste wordt bepaald wat de uitkeringsduur is over de periode tussen de uittredingsdatum als bedoeld in de CAO tot de eerste dag van maand waarin de 65^e verjaardag valt. De hiervoor bedoelde uitkeringsduur wordt als termijn van vervroeging toegepast ten opzichte van de van toepassing zijnde AOW-leeftijd.

In dit geval wordt het ouderdomspensioen verlaagd aan de hand van de tabel met vervroegingsfactoren zoals opgenomen in bijlage IV bij dit reglement. Het verzoek tot vervroeging van het ouderdomspensioen moet ten minste drie maanden vóór de gewenste pensioeningangsdatum worden ingediend bij de Stichting en wordt slechts gehonoreerd indien de dienstbetrekking voor de Stichting aantoonbaar door pensionering wordt beëindigd.

2. Op de in lid 1 bedoelde vervroegde pensioendatum kan de deelnemer kiezen om zijn ouderdomspensioen tijdelijk te verhogen. Bij de keuze op grond van:
lid 1.a : tot de eerste van de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt
lid 1.b : tot de AOW-leeftijd.
Het verzoek tot tijdelijke verhoging van het ouderdomspensioen moet ten minste drie maanden vóór de gewenste pensioeningangsdatum worden ingediend bij de Stichting.
3. Het ouderdomspensioen wordt gedurende de in lid 2 bedoelde periode verhoogd. Na afloop van deze periode wordt het ouderdomspensioen verlaagd. De verhouding tussen het hoge en lage ouderdomspensioen vanaf de vervroegde pensioendatum bedraagt maximaal 100:75. Voor de toepassing van deze verhouding kan tot de AOW-leeftijd het gedeelte dat overeenkomt met het bedrag van twee maal de enkelvoudige gehuwden AOW inclusief vakantietoeslag buiten beschouwing worden gelaten. De keuze voor hoog-laag heeft geen invloed op de hoogte van het eventueel opgebouwde partner- en wezenpensioen.
4. De tabellen waarin de factoren voor de variabilisering zoals bedoeld in lid 1 tot en met lid 3 zijn opgenomen zijn als bijlage IV bij dit pensioenreglement gevoegd. De factoren

worden door het bestuur, gehoord de actuaris, vastgesteld en kunnen periodiek worden aangepast.

5. Deeltijd

Artikel 13 Rechten en bijdragen bij gedeeltelijk dienstverband

Indien de tussen de werkgever en de deelnemer overeengekomen werktijd minder bedraagt dan de bij de werkgever normaal gebruikelijke werktijd, anders dan op grond van arbeidsongeschiktheid, worden de pensioenen, bijdragen en deelnemingstijd pro rata bepaald. Ingeval een deelnemer een minder aantal uren per week gaat werken, worden de reeds opgebouwde pensioenaanspraken behouden (niet gereduceerd). Wijziging in werktijd heeft dus alleen gevolgen voor de in de toekomst op te bouwen pensioenaanspraken.

6. Overlijden

Artikel 14 Partnerpensioen

1. Het jaarlijks partnerpensioen ten behoeven van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde bedraagt vanaf 1 januari 2018, rekening houdend met hetgeen bepaald is in artikel 28, lid 3 voor elk deelnemersjaar 50% van het in dat deelnemersjaar op grond van artikel 10, lid 1 opgebouwde ouderdomspensioen.

Het in totaal opgebouwde partnerpensioen is gelijk aan:

- a) het vanaf 1 januari 2018 opgebouwde partnerpensioen;
- b) eventueel vermeerderd met het partnerpensioen op grond van artikel 35;
- c) eventueel vermeerderd met het partnerpensioen op grond van artikel 36
- d) inclusief eventueel verleende toeslagen.

Bij overlijden van de deelnemer tijdens de deelneming wordt het opgebouwde partnerpensioen verhoogd met het partnerpensioen dat de deelnemer zou hebben genoten, indien de deelnemer niet voor de pensioendatum ware overleden, doch tot de pensioendatum in dienst van de werkgever zou zijn gebleven en wel met de pensioengrondslag, die het laatst voor hem gegolden heeft.

2. Het partnerpensioen gaat in op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en wordt uitgekeerd tot en met de dag van overlijden van de partner.
3. Bij overlijden na beëindiging van het deelnemerschap is het partnerpensioen gelijk aan de op de overlijdensdatum geldende premievrije aanspraak op partnerpensioen.

Artikel 15 Partnerpensioen voor de aspirant-deelnemer

1. Het jaarlijks partnerpensioen ten behoeve van de partner van de aspirant-deelnemer bedraagt 35% van de laatst op grond van artikel 8 vastgestelde pensioengrondslag.
2. Het partnerpensioen gaat in op de dag van overlijden van de aspirant-deelnemer en wordt uitgekeerd tot en met de dag van overlijden van de partner.

Artikel 16 Tijdelijk partnerpensioen

1. Het jaarlijks tijdelijk partnerpensioen ten behoeven van de partner van de deelnemer bedraagt 10% van het laatst op grond van artikel 7 vastgestelde pensioengevend salaris.
2. Het jaarlijks tijdelijk partnerpensioen gaat in op de dag van overlijden van de deelnemer en wordt uitgekeerd tot en met de dag van het overlijden van de partner, doch uiterlijk tot de AOW-leeftijd van de partner
3. De Stichting zal aan de deelnemer die zulks met diens werkgever schriftelijk is overeengekomen aanspraken op aanvullend tijdelijk partnerpensioen toekennen ten behoeve van de partner. De aanvullend te verzekeren tijdelijke partnerpensioenen kunnen een jaaruitkering betreffen ter grootte van € 4538,- of € 9076,-. Het aanvullend te verzekeren tijdelijk partnerpensioen gaat in op de dag van overlijden van de deelnemer en wordt uitgekeerd tot en met de dag van overlijden van de partner van de deelnemer, doch uiterlijk tot de AOW-leeftijd van de partner. De werkgever zal de voor de verzekering van aanvullend partnerpensioen benodigde bijdragen voldoen aan de Stichting. De werkgever zal de bijdragen inhouden op het loon van de deelnemer, op de wijze zoals geregeld in de pensioenovereenkomst.
4. Het totaal aan tijdelijk partnerpensioen als bedoeld in dit artikel bedraagt nooit meer dan het bedrag als bedoeld in artikel 18f van de Wet op de loonbelasting 1964.

Artikel 17 Tijdelijk partnerpensioen voor de aspirant-deelnemer

1. Het jaarlijks tijdelijk partnerpensioen ten behoeve van de partner van de aspirant-deelnemer bedraagt 10% van het laatst op grond van artikel 7 vastgestelde pensioengevend salaris.
2. Het jaarlijks tijdelijk partnerpensioen gaat in op de dag van overlijden van de aspirant-deelnemer en wordt uitgekeerd tot en met de dag van het overlijden van de partner, doch uiterlijk tot de AOW-leeftijd van de partner.
3. De Stichting zal aan de aspirant-deelnemer die zulks met diens werkgever schriftelijk is overeengekomen aanspraken op aanvullend tijdelijk partnerpensioen toekennen ten behoeve van de partner. De aanvullend te verzekeren tijdelijke partnerpensioenen kunnen een jaaruitkering betreffen ter grootte van € 4538,- of € 9076,-. Het aanvullend te verzekeren tijdelijk partnerpensioen gaat in op de dag van overlijden van de aspirant-deelnemer en wordt uitgekeerd tot en met de dag van overlijden van de partner van de aspirant-deelnemer, doch uiterlijk tot de AOW-leeftijd van de partner. De werkgever zal de voor de verzekering van aanvullend partnerpensioen benodigde bijdragen voldoen aan de Stichting. De werkgever zal de bijdragen inhouden op het loon van de aspirant-deelnemer, op de wijze zoals geregeld in de pensioenovereenkomst.
4. Het totaal aan tijdelijk partnerpensioen als bedoeld in dit artikel bedraagt nooit meer dan het bedrag als bedoeld in artikel 18f van de Wet op de loonbelasting 1964.

Artikel 18 Wezenpensioen

1. Het jaarlijks wezenpensioen ten behoeve van het kind van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde bedraagt vanaf 1 januari 2018, rekening houdend met hetgeen bepaald is in artikel 28, lid 3 voor elk deelnemersjaar 14% van het in dat deelnemersjaar op grond van artikel 10, lid 1 opgebouwde ouderdompensioen.

Het in totaal opgebouwde wezenpensioen is gelijk aan:

- a) het vanaf 1 januari 2018 opgebouwde wezenpensioen;
- b) eventueel vermeerderd met het wezenpensioen op grond van artikel 36;
- c) inclusief eventueel verleende toeslagen.

Bij overlijden van de deelnemer tijdens het deelnemerschap wordt het opgebouwde wezenpensioen verhoogd met het wezenpensioen dat de deelnemer heeft genoten dan wel zou hebben genoten, indien de deelnemer niet voor de pensioendatum ware overleden, doch tot dat tijdstip in dienst van de werkgever zou zijn gebleven en wel met de pensioengrondslag, die het laatst voor hem gegolden heeft.

2. Het wezenpensioen gaat in op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en wordt uitgekeerd tot en met de dag dat het kind de 18-jarige leeftijd bereikt of eerder overlijdt, dan wel indien en voor zolang het kind hoofdzakelijk studeert tot uiterlijk de dag waarin het kind 27 jaar wordt of eerder overlijdt.
3. Bij overlijden na beëindiging van het deelnemerschap is het wezenpensioen gelijk aan de op de overlijdensdatum geldende premievrije aanspraak op wezenpensioen.
4. Het wezenpensioen als omschreven in lid 1 wordt verdubbeld indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde overlijdt zonder een partner na te laten of zodra de nagelaten partner overlijdt.
5. Geen recht op wezenpensioen ontstaat voor het kind dat na de pensioendatum voldoet aan het bepaalde in artikel 5 lid 1, sub f.

Artikel 19 Wezenpensioen voor de aspirant-deelnemer

1. Het wezenpensioen per kind ten behoeve van het kind van een aspirant-deelnemer bedraagt 9,8% van de laatst op grond van artikel 8 vastgestelde pensioengrondslag.
2. Het wezenpensioen gaat in op de dag van overlijden van de aspirant-deelnemer en wordt uitgekeerd tot en met de dag dat het kind de 18-jarige leeftijd bereikt of eerder overlijdt, dan wel indien en voor zolang het kind hoofdzakelijk studeert tot uiterlijk de dag waarin het kind 27 jaar wordt of eerder overlijdt.
3. Het wezenpensioen als omschreven in lid 1 wordt verdubbeld indien de aspirant-deelnemer overlijdt zonder een partner na te laten of zodra de nagelaten partner overlijdt.

7. Uitdiensttreding

Artikel 20 Rechten bij beëindiging dienstverband

1. Als de deelneming - anders dan door overlijden en door pensioeningang - eindigt vóór de pensioendatum, behoudt de gewezen deelnemer recht op het ouderdomspensioen, (bijzonder) partnerpensioen en wezenpensioen dat tot de datum van beëindiging van de deelneming is opgebouwd.
2. De Stichting verstrekt de gewezen deelnemer een schriftelijke opgave van de premievrije aanspraken als bedoeld in lid 1, van de toeslagverlening als bedoeld in artikel 9, van informatie die voor de gewezen deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is en van eventuele omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van de Stichting.

3. Bij beëindiging van de deelneming vervallen de aanspraken op tijdelijk partnerpensioen.
4. Bij beëindiging van de aspirant-deelneming als bedoeld in artikel 3, lid 2 onder b vervallen de aanspraken op (tijdelijk) partnerpensioen en wezenpensioen.
5. De (gewezen) deelnemer heeft het recht om bij beëindiging van het deelnemerschap de opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen om te zetten in een verhoogde aanspraak op partnerpensioen. Hiervoor wordt, in overleg met de actuaire, een uniforme ruilvoet bepaald. Deze ruilvoet zal bij bestuursbesluit worden vastgesteld op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid. De ruilvoet is opgenomen in de bijlage bij dit reglement. De verhoogde aanspraak op partnerpensioen mag niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen dat na uitruil resteert. Indien de (gewezen) deelnemer gebruik wil maken van uitruil, dient dit tenminste binnen twee maanden na einde deelneming ter kennis van de Stichting te worden gebracht.

Aanspraken op verevend ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 26 komen niet in aanmerking voor uitruil. Het na uitruil resterende deel van het ouderdomspensioen zal niet minder bedragen dan het in artikel 21 van dit reglement genomen grensbedrag.

6. Uitsluitend voor de toepassing van dit artikel wordt de deelneming geacht voort te duren voor zover en zolang de Stichting premievrije voortzetting van de deelneming, als bedoeld in artikel 23, verleent.

Artikel 21 Afkoop pensioenen

1. Indien het jaarlijks pensioen twee jaar na het einde van het deelnemerschap, of op het eerder moment van ingang van het pensioen, het bedrag als genoemd in artikel 66 van de PW (in 2018: 474,11 EUR) op de pensioendatum niet te boven gaat, heeft de Stichting gedurende zes maanden het recht het pensioen af te kopen, tenzij de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming een procedure tot waardeoverdracht is gestart. Bij de afkoop van ouderdomspensioen wordt ook de daarbij behorende aanspraak op partner- en wezenpensioen afgekocht. De afkoopsom wordt ter hand gesteld van de gewezen deelnemer.
2. Indien het jaarlijks partnerpensioen of het bijzonder partnerpensioen of het wezenpensioen bij ingang respectievelijk op de scheidingsdatum het bedrag als genoemd in artikel 66 van de PW (in 2018: EUR 474,11) op de pensioendatum niet te boven gaat, heeft de Stichting gedurende zes maanden het recht dit (bijzonder) partnerpensioen af te kopen.
3. De Stichting kan na de termijn van zes maanden als bedoeld in de vorige leden over gaan tot afkoop indien de gewezen deelnemer respectievelijk de partner respectievelijk de gewezen partner daarmee instemt.
4. De afkoopwaarde wordt berekend op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid. De afkoopvoet is opgenomen in de bijlage bij dit reglement.

Artikel 22 Waardeoverdracht

1. De stichting is verplicht om na een verzoek van een gewezen deelnemer tot waardeoverdracht, de overdrachtswaarde van zijn pensioenaanspraken over te dragen indien:
 - a) er sprake is van een individuele beëindiging van de deelneming; en
 - b) die waardeoverdracht ertoe strekt het de gewezen deelnemer mogelijk te maken

pensioenaanspraken te verwerven bij de ontvangende pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever of de beroepspensioenregeling; tenzij sprake is van een van de in artikel 72 PW omschreven situaties.

Indien het verzoek van de gewezen deelnemer tot waardeoverdracht partnerpensioen betreft is voor de waardeoverdracht van dit partnerpensioen tevens vereist dat de partner die begunstigde is voor het partnerpensioen met de waardeoverdracht instemt.

2. De Stichting is bevoegd uitvoering te geven en medewerking te verlenen aan niet verplichte vormen van waardeoverdracht als bedoeld in de PW, met inachtneming van de in de PW genoemde voorwaarden.
3. De Stichting neemt de bepalingen ter zake van waardeoverdracht bij of krachtens de PW steeds in acht.

8. Arbeidsongeschiktheid

Artikel 23 Gevolgen van arbeidsongeschiktheid

1. De deelnemer die een uitkering ontvangt op grond van de WAO of WIA kan in aanmerking komen voor premievrije voortzetting van de deelneming. In dat geval wordt aan de deelnemer gehele of gedeeltelijke premievrije voortzetting van de deelneming verleend teneinde gehele voortzetting van de pensioenopbouw te bewerkstelligen.
2. Om voor premievrije voortzetting van de deelneming in aanmerking te komen, dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:
 - de deelnemer moet na de termijn van 104 weken, bedoeld in artikel 7:629, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek recht hebben op een WAO of WIA uitkering, en
 - de deelnemer moet minimaal 65% arbeidsongeschikt zijn.
3. De premievrije voortzetting van de deelneming vindt plaats op basis van de laatst op grond van artikel 8 vastgestelde pensioengrondslag. De pensioengrondslag wordt niet meer gewijzigd.
4. De premievrije deelneming eindigt:
 - a. bij het bereiken van de pensioendatum;
 - b. indien de deelnemer niet langer ten minste 65% arbeidsongeschikt is.

Artikel 24 Arbeidsongeschiktheidspensioen

1. Aan de deelnemer voor wie het pensioengevend salaris, bedoeld in artikel 7 meer bedraagt dan het maximale jaarloon, dat voor toepassing van de WAO/WIA wordt vastgesteld in de Wet financiering sociale verzekeringen, zal een arbeidsongeschiktheidspensioen worden verleend, indien de deelnemer arbeidsongeschikt is verklaard, dat zal zijn gebaseerd op het bedrag van de overschrijding.
2. Het bedrag van het arbeidsongeschiktheidspensioen in geval van arbeidsongeschiktheid zal gelijk zijn aan 80% van het bedrag van de overschrijding.
3. Het arbeidsongeschiktheidspensioen in geval van arbeidsongeschiktheid zal door het Bestuur, met inachtneming van de voorgaande bepalingen worden vastgesteld.

4. Bij wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid zoals deze wordt gehanteerd door de uitvoeringsorganen van de WAO/WIA wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen dienovereenkomstig gewijzigd.

Artikel 25 Bijzondere bepalingen ten aanzien van het arbeidsongeschiktheidspensioen

1. Tot het verkrijgen van het arbeidsongeschiktheidspensioen moet door de deelnemer die arbeidsongeschikt is een aanvraag met opgaven van de gronden, waarop de aanspraak steunt worden overlegd. Bij deze aanvraag moet worden gegeven een bewijs dat de deelnemer recht heeft op een arbeidsongeschiktheidsuitkering als bedoeld in de WAO of de WIA afhankelijk van het feit onder welke wet de desbetreffende deelnemer valt.
2. Het recht op arbeidsongeschiktheidspensioen houdt op indien de deelnemer niet langer ten minste 65% arbeidsongeschikt is, maar uiterlijk bij het bereiken van de pensioendatum.
3. Er is geen recht op arbeidsongeschiktheidspensioen, indien de deelnemer arbeidsongeschikt wordt door grove roekeloosheid of door toerekenbare eigen of op verzoek door een ander verrichte opzettelijke handelingen.

9. Scheiding

Artikel 26 Verevening ouderdomspensioen na scheiding

1. In geval van echtscheiding of scheiding van tafel en bed, alsmede ingeval van eindiging van een geregistreerd partnerschap, anders dan door dood, vermissing of omzetting in huwelijk, met wederzijds goedvinden of door ontbinding op verzoek van één van de partijen, vindt verevening van het tijdens het huwelijk of de duur van het geregistreerd partnerschap bij de Stichting opgebouwde ouderdomspensioen plaats conform de Wet Verevening Pensioenrechten bij scheiding. Het bepaalde in dit lid is niet van toepassing indien partijen verevening van pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten bij huwelijkse voorwaarden dan wel bij voorwaarden van geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding.
2. Het deel van het te verevenen ouderdomspensioen van de gewezen partner en het bijzonder partnerpensioen, vastgesteld overeenkomstig artikel 27, kunnen, uitsluitend in geval van echtscheiding of eindiging van het geregistreerd partnerschap, worden omgezet in een eigen recht op ouderdomspensioen voor de gewezen partner, mits wordt voldaan aan het volgende:
 - a. de omzetting wordt door beide partijen overeengekomen bij huwelijkse voorwaarden of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding;
 - b. binnen twee jaren na het tijdstip van de scheiding is hiervan mededeling gedaan aan de Stichting door middel van het daarvoor bestemde formulier;
 - c. de Stichting heeft ingestemd met de omzetting.
3. De stichting kan de kosten van verevening of omzetting in gelijke delen aan beide partijen in rekening brengen.
4. In geval van beëindiging van een niet geregistreerd partnerschap van ongehuwde partners, kan de Stichting dit artikel toepassen als ware sprake van echtscheiding, Indien beide partijen dit zijn overeengekomen in het notarieel verleden samenlevings-

contract dan wel in een notariële akte opgemaakt bij de ontbinding van het samenlevingscontract.

Artikel 27 Bijzonder partnerpensioen

1. Het bijzonder partnerpensioen ten behoeve van de gewezen partner van de deelnemer is gelijk aan het premievrije partnerpensioen dat de deelnemer ten behoeve van de gewezen partner zou hebben verkregen, indien de deelnemer op het tijdstip van de ontbinding van het huwelijk of van de beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door dood, vermissing of omzetting in huwelijk, dan wel de beëindiging van het ongehuwd partnerschap de deelneming wegens beëindiging van het dienstverband had beëindigd.

De gewezen partner ontvangt een bewijs van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen en informatie die specifiek voor de gewezen partner van belang is, waaronder begrepen de toeslagverlening als bedoeld in artikel 9 als mede, als het bijzonder partnerpensioen onder de afkoopgrens als bedoeld in artikel 66 van de PW ligt, informatie over afkoop.

2. Het bijzonder partnerpensioen ten behoeve van de gewezen partner van een gewezen deelnemer of gepensioneerde is gelijk aan het premievrije partnerpensioen dat de deelnemer ten behoeve van hem/haar heeft verkregen bij de beëindiging van de deelneming. De gewezen partner ontvangt een bewijs van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen en informatie die specifiek voor de gewezen partner van belang is, waaronder begrepen de toeslagverlening als bedoeld in artikel 9 als mede, als het bijzonder partnerpensioen onder de afkoopgrens als bedoeld in artikel 66 van de PW ligt, informatie over afkoop.
3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 vindt geen toepassing, indien beide partners zulks overeenkomen bij huwelijkse voorwaarden dan wel bij voorwaarden van geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding. De overeenkomst is slechts geldig indien aan deze overeenkomst een verklaring van de Stichting is gehecht, dat het bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
4. Het bijzonder partnerpensioen wordt in mindering gebracht op het partnerpensioen. Indien de gewezen partner overlijdt voor ingang van het partnerpensioen, wordt de vermindering van het partnerpensioen weer ongedaan gemaakt vanaf het moment van overlijden van de gewezen partner.

10. Verlagen / aanpassen van pensioen

Artikel 28 Wijziging of beëindiging

1. De Stichting kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:
 - a. de Stichting gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de op grond van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen;
 - b. de Stichting niet in staat is binnen de daarvoor gestelde hersteltermijn te voldoen aan de op grond van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en

c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in de Pensioenwet.

De Stichting informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden en de werkgever schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.

De vermindering kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden, werkgever en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd. Zodra en voor zover de financiële toestand van de Stichting dit toelaat zal een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten met terugwerkende kracht ongedaan worden gemaakt.

2. De werkgever is bevoegd zijn bijdrage aan de pensioenregeling ingeval van ingrijpende wijziging van omstandigheden te beëindigen of te verminderen. Indien de werkgever van zijn bevoegdheid tot het beëindigen of verminderen van zijn bijdrage gebruik maakt, zal hij dit onverwijld schriftelijk mededelen aan de belanghebbenden. De werkgever kan overigens niet worden verplicht om in enig jaar meer bij te dragen dan het verschil tussen enerzijds 30% van de som der pensioengrondslagen van de (aspirant) deelnemers in dat jaar en anderzijds de som der werkelijke (aspirant-) deelnemersbijdragen in dat jaar.
3. Indien de benodigde kostendeekkende premie samen met de werkelijke uitvoeringskosten hoger zijn dan de maximale premie van 30% van de som der pensioengrondslagen samen met de maximale uitvoeringskosten die voor rekening van de werkgever komen, dan zal het bestuur zonder daarvoor de goedkeuring van de deelnemers nodig te hebben gemachtigd zijn om de opbouw van pensioenaanspraken in enig jaar met een zodanig voor elk gelijkblijvend percentage te verminderen als nodig is om het evenwicht tussen de ontvangen premie en de in te kopen pensioenaanspraken te herstellen. Zodra en voor zover de financiële toestand van de Stichting dit toelaat zal een vermindering van de pensioenaanspraken hersteld worden.
4. De werkgever kan ten gunste van (gewezen) werknemers of deelnemers respectievelijk hun partnerpensioengerechtigden en wezen van dit reglement afwijken, wanneer de daaruit voortvloeiende kosten door de werkgever worden beschikbaar gesteld.

11. Kosten en financiering

Artikel 29 Deelnemersbijdragen en aspirant-deelnemersbijdragen

In de kosten van de pensioenregeling wordt door de deelnemers respectievelijk aspirant-deelnemers bijgedragen. Deze bijdragen worden jaarlijks door het Bestuur vastgesteld. De werkgever is bevoegd de deelnemersbijdrage in te houden op het salaris van de deelnemer of aspirant-deelnemer. De deelnemersbijdrage voor de deelnemer bedraagt 9,1% van de pensioengrondslag in 2018. De deelnemersbijdrage van de aspirant-deelnemer bedraagt 2,5% in 2018.

12. Informatie vanuit het de Stichting

Artikel 30 Mededeling aan belanghebbenden

1. De werkgever zorgt ervoor dat aan de werknemer die met de werkgever een pensioenovereenkomst heeft gesloten, binnen drie maanden na de start van de verwerving van pensioenaanspraken door de Stichting een welkomstbrief wordt verstrekt. Door middel van deze welkomstbrief en in combinatie met de pensioen 1-2-3 (website) wordt de deelnemer geïnformeerd over:
 - a. de inhoud van de pensioenregeling;
 - b. de toeslagverlening als bedoeld in artikel 9;
 - c. het recht van de werknemer om bij het voor hem geldende reglement op te vragen;
 - d. omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van de Stichting;
 - e. het recht van de werknemer om bij de Stichting een verzoek in te dienen voor een berekening van de effecten van uitruil op zijn pensioenaanspraak.

 2. Jaarlijks verstrekt de Stichting aan de deelnemer een Uniform Pensioen Overzicht (UPO) conform het op dat moment geldend format, in lijn met de Wet op de pensioencommunicatie. Hierop staan onder andere vermeld:
 - a. de hoogte van het tot en met dat jaar opgebouwde pensioen;
 - b. het te bereiken pensioen als de pensioenopbouw ongewijzigd wordt voortgezet tot de pensioendatum;
 - c. informatie over de toeslagverlening als bedoeld in artikel 9;
 - d. Informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten conform artikel 134 PW;
 - e. de aan het voorafgaande deelnemersjaar toe te rekenen waardeaanwinst van pensioenaanspraken overeenkomstig de Wet inkomstenbelasting 2001 en daarop berustende bepalingen.

 3. De Stichting verstrekt de deelnemer bij beëindiging van de deelneming;
 - a. een opgave van de tot de beëindigingsdatum opgebouwde pensioenaanspraken;
 - b. informatie over toeslagverlening als bedoeld in artikel 9;
 - c. informatie die voor de deelnemer specifiek in het kader van beëindiging relevant is;
 - d. informatie over vermindering van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten conform artikel 134 PW; en
 - e. informatie over omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van de stichting

 4. Ten minste een keer in de vijf jaar verstrekt de stichting aan de gewezen deelnemer en de gewezen partner een Uniform Pensioen Overzicht (UPO) conform het op dat moment geldend format, in lijn met de Wet op de pensioencommunicatie Hierop staan onder andere vermeld:
 - a. de hoogte van het tot en met dat jaar opgebouwde pensioen;
 - b. informatie over de toeslagverlening als bedoeld in artikel 9. De Stichting zorgt ervoor dat de gewezen deelnemer en de gewezen partner binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over deze wijziging worden geïnformeerd;
 - c. Informatie over vermindering van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134 PW; en
 - d. Informatie die specifiek relevant is voor de gewezen partner

 5. De Stichting verstrekt aan degene die pensioengerechtigd wordt, voorafgaand aan of bij pensioeningang;
 - a. een opgave van zijn pensioenrecht;
 - b. een opgave van de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen;
 - c. informatie over toeslagverlening als bedoeld in artikel 9;
-

- d. informatie over vermindering van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten conform artikel 134 PW; en
 - e. informatie die voor degene die pensioengerechtigde wordt specifiek in het kader van de pensioeningang van belang is.
6. Jaarlijks verstrekt de Stichting aan de pensioengerechtigde:
- a. een opgave van zijn pensioenuitkering;
 - b. een opgave van de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen;
 - c. informatie over vermindering van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten conform artikel 134 PW; en
 - d. informatie over toeslagverlening als bedoeld in artikel 9. De Stichting zorgt ervoor dat de pensioengerechtigde binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over deze wijziging wordt geïnformeerd.
7. De Stichting verstrekt aan de deelnemer, de gewezen deelnemer, de gewezen partner en de pensioengerechtigde op verzoek:
- a. het pensioenreglement;
 - b. een opgave van zijn opgebouwde pensioenaanspraken, reglementair te bereiken pensioenaanspraken of pensioenrecht weergegeven op basis van een pessimistisch scenario, een verwacht scenario en een optimistisch scenario;
 - c. het jaarverslag en de jaarrekening van de Stichting;
 - d. de uitvoeringsovereenkomst;
 - e. de voor hem relevante informatie over beleggingen; en
 - f. andere in de lagere regelgeving op grond van de PW opgenomen onderwerpen.
8. De Stichting verstrekt aan de deelnemer, de gewezen deelnemer en de gewezen partner op verzoek informatie die specifiek voor hem relevant is.
9. De Stichting verstrekt aan de gewezen deelnemer op verzoek een opgave van de hoogte van zijn opgebouwde pensioenaanspraken. De Stichting kan een vergoeding vragen voor de aan de opgave verbonden kosten.

13. Aan te leveren informatie

Artikel 31 Verplichtingen van deelnemers, herverzekering

Iedere deelnemer is verplicht zijn volle medewerking te verlenen aan de goede uitvoering van de bepalingen van dit reglement. Hij is met name verplicht aan de Stichting alle gevraagde inlichtingen te verstrekken indien de Stichting zulks noodzakelijk acht.

14. Overige bepalingen

Artikel 32 Afkoopverbod

De pensioenaanspraken ingevolge dit reglement kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.

15. Overgangsbepalingen

Artikel 33 Overgang 2005

De per 31 december 2005 opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen en partnerpensioen zijn per 31 december 2005 vastgesteld. Op deze aanspraken is, met toepassing van artikel 36, het onderhavig pensioenreglement van kracht.

Artikel 34 Aanvullend ouderdomspensioen 2002

Tot 1 januari 2002 had de (gewezen) deelnemer die op de pensioendatum alleenstaande is recht op een aanvullend ouderdomspensioen, indien en zolang de (gewezen) deelnemer ook alleenstaande blijft. Dit aanvullend ouderdomspensioen was gelijk aan de som van:

- a. 2,5 % van het verschil tussen de AOW-uitkering toekomend aan twee gehuwde gerechtigden die beiden ouder waren dan 65 jaar en de AOW-uitkering van een ongehuwde gerechtigde zonder kinderen jonger dan 18 jaar, geldend op 1 januari waarin de laatste pensioengrondslag van de deelnemer is vastgesteld voor ieder deelnemersjaar en
- b. 2,5 % van de toename van het verschil in sub a sedert 1 juli 1980, voor ieder fictief jaar.

Voor iedere deelnemer op 1 januari 2002 wordt het tot die datum opgebouwde aanvullend pensioen vastgesteld; deze aanspraak op aanvullend ouderdomspensioen wordt vanaf 1 januari 2002 overeenkomstig artikel 10 jaarlijks verhoogd.

Op de pensioendatum dan wel de datum van eerdere beëindiging van het deelnemerschap wordt dit aanvullend ouderdomspensioen vergeleken met de verhoging van het ouderdomspensioen als gevolg van het bepaalde in artikel 11.2. Indien het aanvullend ouderdomspensioen een hoger ouderdomspensioen oplevert dan de verhoging van het ouderdomspensioen op basis van het bepaalde in artikel 11.2, dan komt alleen het deel van het aanvullend ouderdomspensioen tot uitkering dat uitgaat boven de op basis van artikel 11.2 verkregen verhoging. Indien het aanvullend ouderdomspensioen lager is dan de verhoging op basis van het bepaalde in artikel 11.2, komt het aanvullend ouderdomspensioen te vervallen.

Artikel 35 Overgangsregeling VUT

Het in artikel 10 bedoelde ouderdomspensioen kan onder de voorwaarden genoemd in de CAO worden verhoogd met een op in deze CAO genoemde uittredingsleeftijd, maar uiterlijk op 1 januari 2021, in te kopen aanspraak op ouderdomspensioen, met een partnerpensioen van 50% van dit ouderdomspensioen, over één of meer perioden gelegen vóór 1 januari 2006 voor de deelnemers die:

- a. per 1 januari 2005 jonger zijn dan 55 jaar maar ouder dan 47 jaar; en
- b. zowel op 1 januari 2006 als op 31 december 2005 deelnemer waren in de zin van artikel 2 lid 1.

De inkoop vindt alleen plaats indien het deelnemerschap onafgebroken van 1 januari 2006 is voortgezet tot en met 31 december 2020 of tot de eerder gelegen uittredingsleeftijd en voor zover de Werkgever de inkoop som heeft betaald.

Artikel 36 Aanspraken uit de oude pensioenregelingen

1. De tot en met 31 december 2017 opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden, worden, met inachtneming van het bepaalde in dit artikel, gewaarborgd en per 1 januari 2018 ingebracht in het onderhavige

pensioenreglement met inachtneming van lid 2 en 3.

2. De tot en met 31 december 2014 opgebouwde pensioensioenaanspraken op ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemers waren gericht op een pensioenrichtleeftijd van de eerste van de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt. Per 1 januari 2015 zijn de tot 31 december 2014 opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen omgezet (actuarieel neutraal geconverteerd) naar opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen op basis van het op 1 januari 2015 geldende pensioenreglement. De pensioenrichtleeftijd op basis van het op 1 januari 2015 geldende pensioenreglement was gericht op de dag waarop de leeftijd van 67 jaar werd bereikt. De tot en met 31 december 2014 opgebouwde pensioenaanspraken op partner- en wezenpensioen zijn per 1 januari 2015 niet omgezet en blijven dus ongewijzigd.
3. De tot en met 31 december 2017 opgebouwde pensioensioenaanspraken op ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemers waren gericht op een pensioenrichtleeftijd van de dag waarop de 67-jarige leeftijd wordt bereikt. Per 1 januari 2018 zijn de tot 31 december 2017 opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen omgezet (actuarieel neutraal geconverteerd) naar opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen op basis van het onderhavig pensioenreglement. De pensioenrichtleeftijd op basis van het op 1 januari 2018 geldende pensioenreglement is gericht op de dag waarop de leeftijd van 68 jaar wordt bereikt. De tot en met 31 december 2017 opgebouwde pensioenaanspraken op partner- en wezenpensioen zijn per 1 januari 2018 niet omgezet en blijven dus ongewijzigd.

Artikel 37 Inwerkingtreding

Dit reglement is in werking getreden met ingang van 1 januari 1980 en laatstelijk gewijzigd per 14 december 2018. De wijzigingen treden met terugwerkende kracht tot 1 januari 2018 in werking.

R.J.P. Siebesma, voorzitter

H.J. Bosch, secretaris

Bijlage I (artikel 11.1) en Bijlage II (artikel 11.2)

Tarieven uitruil							
Ingangsleeftijd		Tarief omzetting €100 levenslang OP 68 jaar in NP	Tarief omzetting €100 NP in levenslang OP 68 jaar	Ingangsleeftijd		Tarief omzetting €100 levenslang OP 68 jaar in NP	Tarief omzetting €100 NP in levenslang OP 68 jaar
Jaar	Mnd			Jaar	Mnd		
19		392,85	23,97	61		307,87	32,19
20		389,12	24,24	62		310,52	31,95
21		385,40	24,52	63		313,66	31,67
22		381,73	24,80	64		317,41	31,33
23		378,04	25,09	65		321,85	30,94
24		374,38	25,37	65	1	322,21	30,91
25		370,73	25,65	65	2	322,58	30,88
26		367,15	25,93	65	3	322,97	30,84
27		363,59	26,22	65	4	323,37	30,81
28		360,08	26,50	65	5	323,79	30,77
29		356,62	26,78	65	6	324,22	30,73
30		353,27	27,06	65	7	324,67	30,69
31		349,94	27,34	65	8	325,14	30,65
32		346,70	27,62	65	9	325,62	30,61
33		343,50	27,90	65	10	326,11	30,57
34		340,42	28,17	65	11	326,62	30,53
35		337,47	28,44	66		327,14	30,48
36		334,59	28,71	66	1	327,58	30,44
37		331,79	28,98	66	2	328,03	30,40
38		329,09	29,24	66	3	328,49	30,36
39		326,48	29,51	66	4	328,98	30,32
40		323,95	29,76	66	5	329,48	30,28
41		321,53	30,02	66	6	329,99	30,24
42		319,22	30,27	66	7	330,52	30,19
43		317,00	30,51	66	8	331,06	30,15
44		314,87	30,76	66	9	331,62	30,10
45		312,87	30,99	66	10	332,19	30,05
46		310,95	31,22	66	11	332,77	30,00
47		309,20	31,43	67		333,37	29,95
48		307,60	31,64	67	1	333,88	29,91
49		306,12	31,84	67	2	334,39	29,87
50		304,76	32,02	67	3	334,93	29,82
51		303,58	32,19	67	4	335,48	29,78
52		302,68	32,33	67	5	336,05	29,73
53		302,00	32,45	67	6	336,63	29,68
54		301,56	32,54	67	7	337,22	29,63
55		301,35	32,61	67	8	337,84	29,58
56		301,50	32,64	67	9	338,46	29,53
57		301,94	32,64	67	10	339,10	29,48
58		302,77	32,60	67	11	339,76	29,43
59		304,05	32,51	68		340,43	29,37
60		305,67	32,38				

Voorbeeld: Een 45-jarige gewezen deelnemer met een levenslang OP ad. € 3.000 ingaand op 68-jarige leeftijd en een NP van € 1.000, wenst een deel van het levenslang OP om te ruilen in NP. Bij verlaging van het OP met € 200, wordt het levenslang NP € 1.625,74 (= € 200 / 100 x 312,87 + € 1.000). Het levenslang OP wordt € 2.800.

Voorbeeld: Een deelnemer van 65 jaar en 9 maanden, met een levenslang OP ad. € 5.000 ingaand op 68-jarige leeftijd en een NP van € 2.500, gaat met pensioen. De deelnemer wenst een deel van het NP om te ruilen in levenslang OP. Bij een verlaging van het NP met 80% (= € 2.000) wordt het levenslang OP (ingaand op de 68-jarige leeftijd) € 5.612,20 (= € 5.000 + € 2.000 / 100 x 30,93). Het NP wordt € 500. Vervolgens dient dit OP nog vervroegd te worden conform de in Bijlage IV opgenomen tarieven.

De totale pensioenrechten voor de deelnemer worden dan € 5.612,20 / 100 x 87,82 = € 4.928,63 direct ingaand OP en € 500 NP.

Bijlage III (artikel 21)

Netto afkoopfactoren				
Leeftijd		Afkoopfactor levenslang OP 68 jaar	Afkoopfactor NP	Afkoopfactor OOP
Jaar	Mnd	Per €100	Per €100	Per €100
21		679,58	170,04	91,54
22		694,53	175,77	93,57
23		709,75	181,66	95,64
24		725,23	187,72	97,74
25		740,99	193,95	99,89
26		757,02	200,32	102,07
27		773,33	206,86	104,29
28		789,92	213,56	106,55
29		806,77	220,43	108,84
30		823,89	227,46	111,17
31		841,29	234,67	113,54
32		858,95	242,03	115,95
33		876,86	249,58	118,39
34		895,03	257,27	120,87
35		913,46	265,09	123,39
36		932,14	273,08	125,94
37		951,06	281,22	128,53
38		970,22	289,49	131,15
39		989,58	297,92	133,81
40		1.009,15	306,47	136,49
41		1.028,90	315,14	139,19
42		1.048,83	323,91	141,93
43		1.068,91	332,79	144,69
44		1.089,10	341,77	147,46
45		1.109,42	350,78	150,26
46		1.129,80	359,86	153,06
47		1.150,25	368,92	155,88
48		1.170,74	377,96	158,70
49		1.191,30	387,01	161,54
50		1.212,04	396,03	164,39
51		1.232,99	404,98	167,27
52		1.254,22	413,77	170,19
53		1.275,75	422,41	173,16
54		1.297,64	430,91	176,16
55		1.319,96	439,24	179,22
56		1.342,82	447,27	182,35
57		1.366,20	455,05	185,55
58		1.390,19	462,42	188,82
59		1.414,97	469,33	192,20
60		1.440,43	475,86	195,66
61		1.466,71	481,73	199,23
62		1.493,68	487,03	202,89
63		1.521,33	491,67	206,62
64		1.549,78	495,50	210,45
65		1.579,08	498,52	214,38
66		1.609,29	500,51	218,42
67		1.640,46	501,38	222,55
68		1.672,44	501,29	226,75

Bijlage IV (artikel 12)

Factoren voor deelnemers aan de “Overgangsregeling VUT”

Tarieven hoog/laag				
Ingangs-leeftijd		Eindleeftijd		Uitruil levenslang OP 68 jaar in tijdelijk hoger OP
Jaar	Mnd	Jaar	Mnd	
<i>Leeg: fonds adviseren om individuele berekeningen te (laten) doen</i>				

Vervroegingsfactoren (van 68 naar AOW-datum)

Tarieven vervroeging					
Ingangs-leeftijd		Tarief vervroeging € 100 levenslang OP 68 jaar	Ingangs-leeftijd		Tarief vervroeging € 100 levenslang OP 68 jaar
Jaar	Mnd		Jaar	Mnd	
63		75,73	65	7	87,01
63	1	76,06	65	8	87,41
63	2	76,38	65	9	87,82
63	3	76,72	65	10	88,24
63	4	77,05	65	11	88,65
63	5	77,39	66		89,07
63	6	77,72	66	1	89,49
63	7	78,07	66	2	89,91
63	8	78,41	66	3	90,33
63	9	78,76	66	4	90,76
63	10	79,11	66	5	91,19
63	11	79,46	66	6	91,63
64		79,82	66	7	92,06
64	1	80,17	66	8	92,50
64	2	80,53	66	9	92,95
64	3	80,89	66	10	93,40
64	4	81,25	66	11	93,85
64	5	81,62	67		94,19
64	6	81,98	67	1	94,76
64	7	82,35	67	2	95,22
64	8	82,73	67	3	95,68
64	9	83,11	67	4	96,14
64	10	83,49	67	5	96,61
64	11	83,87	67	6	97,09
65		84,26	67	7	97,56
65	1	84,64	67	8	98,04
65	2	85,03	67	9	98,53
65	3	85,42	67	10	99,01
65	4	85,81	67	11	99,51
65	5	86,21	68		100,00
65	6	86,61			

Voorbeeld: Een deelnemer van 66 jaar en 10 maanden, met een levenslang OP ter hoogte van € 5.630,62 ingaand op 68-jarige leeftijd en een NP van € 500, gaat met pensioen. Het direct ingaand OP is gelijk aan € 5.259,00 (= € 5.618,60 / 100 x 93,40). Het NP blijft gelijk aan € 500.

Bovengenoemde factoren vastgelegd o.b.v. advies van Towers Watson (zie brief van 06-03-2018 met ref.FFa/649528/AP180096).

Bijlage V: Klachten en geschillen

Klachten en geschillen

1. Op grond van de Pensioenwet moet een pensioenfonds beschikken over een interne klachten- en geschillenprocedure. Ter uitvoering van deze wettelijke verplichting heeft Sichting Pensioenfonds Fresenius Nederland (hierna: pensioenfonds) de onderhavige regeling opgesteld.
2. Begripsomschrijvingen
 - a. Bestuur:

Het bestuur van het pensioenfonds, bestaande uit 6 personen, paritair samengesteld uit werkgeververtegenwoordigers en vertegenwoordigers van werknemers en gepensioneerden.
 - b. Belanghebbende:

De persoon, die uit hoofde van de statuten en/of het pensioenreglement van het pensioenfonds, rechten kan ontlenen of meent te kunnen ontlenen, jegens het pensioenfonds.
 - c. Klacht:

De klacht van een belanghebbende over de wijze, waarop de statuten en de reglementen van het pensioenfonds zijn of zullen worden toegepast. De belanghebbende stelt zich op het standpunt dat hij in zijn rechten jegens het pensioenfonds is of zal worden geschaad, dan wel dat hij zich op incorrecte wijze door het pensioenfonds bejegend acht.

Als klacht in de zin van deze regeling wordt niet aangemerkt een klacht die de belanghebbende heeft in de uitoefening van zijn lidmaatschap van het bestuur.
 - d. Geschil:

Indien niet, of niet volledig, aan een klacht van een belanghebbende tegemoet gekomen wordt door het bestuur, is er sprake van een geschil.
3. Indien bij een belanghebbende een klacht is ontstaan, dan kan de belanghebbende zich hierover schriftelijk en gemotiveerd tot de Compliance Officer van het pensioenfonds wenden, die het bestuur van het pensioenfonds hierover informeert. Het bestuur is gehouden om binnen 2 weken na de eerstvolgende reguliere bestuursvergadering na ontvangst van de klacht, gemotiveerd op de klacht van de belanghebbende te reageren.

Het bestuur brengt vervolgens haar oordeel schriftelijk ter kennis van de belanghebbende, onder vermelding van de al dan niet naar aanleiding van de klacht genomen maatregelen. Indien niet of niet volledig aan de klacht wordt tegemoet gekomen, geeft het bestuur de mogelijkheid aan om het ontstane geschil voor te leggen aan de ombudsman Pensioenen of aan de burgerlijke rechter. De ombudsman behandelt uitsluitend klachten over de uitvoering van het pensioenreglement en alleen als eerst de interne klachtenprocedure is doorlopen.
4. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in de uitkomst van de procedure, zoals onder lid 3 vermeld, kan hij zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen (tel.nr. 070-3338965). Ook te bereiken via: www.ombudsmanpensioenen.nl

Het pensioenfonds neemt het niet-bindend advies van de ombudsman zeer serieus mee in haar finale overwegingen.

Indien het bestuur besluit het advies van de ombudsman niet op te volgen, zal hierover schriftelijk een gemotiveerde verklaring gegeven worden aan belanghebbende.

5. Aan het voorleggen van een klacht of geschil bij de Ombudsman Pensioenen, en de behandeling daarvan, zijn geen kosten verbonden.
Kosten van gerechtelijke procedures (incl. verdedigingskosten) zijn voor rekening van de verliezende partij, tenzij een rechterlijke uitspraak anders bepaalt.